

Наукова організація «Перспектива»

**ЕКОНОМІКА СЬОГОДЕННЯ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА АСПЕКТИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

*збірник наукових праць
з актуальних проблем
економічних наук*

Дніпропетровськ
2015

УДК 330(063)
ББК 65.0я43
Е 45

Е 45 Економіка сьогодення: актуальні питання та аспекти інноваційного розвитку: збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук / Наукова організація «Перспектива». – Дніпропетровськ: Видавничий дім «Гельветика», 2015. – 160 с.

ISBN 978-966-916-016-4

У збірнику наукових праць зібрані статті, у яких розглядаються актуальні питання економіки, світового господарства і міжнародних економічних відносин, економіки та управління національним господарством, економіки та управління підприємствами, розвитку продуктивних сил та регіональної економіки, економіки природокористування, а також питання грошей, фінансів та кредиту, демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики та інших галузей економічної науки.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

УДК 330(063)
ББК 65.0я43

ISBN 978-966-916-016-4

ЗМІСТ

Альошкін В.С. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	5
Більська О.В. ОБГРУНТУВАННЯ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА БАЗА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ	11
Вень Мінмін, Мамонов К.А. РОЗРОБКА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	19
Гаврилюк А.А. ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК НОВИЙ БРЕНД ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	25
Довбенко В.І. ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	29
Бардась А.В., Дудник А.В. ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ	36
Заболотна Н.Г. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА ЇЇ РОЛЬ В ВІДНОВЛЕНІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	42
Коваленко В.В. ВПЛИВ АСИМЕТРІЇ ІНФОРМАЦІЇ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕГМЕНТ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	49
Ковальська Р.С. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ДЛЯ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	57
Небильцова В.М., Коротченко Ю.С. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	64
Морозова Г.С. РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	70
Ковалюк О.М., Нікітіна Я.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ДАНИХ У ЗВІТІ Ф4-ФСС З ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ	76
Нікітіна Я.В. ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА ВІД 04.07.2015.....	83
Паславська Р.Ю. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ НА ШЛЯХУ ДО ЇЇ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	91

Лифар В.В., Полякова С.О. ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ	98
Слюсаренко Д.В. АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ	110
Соболева Г.Г., Прижкова О.Ю. ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	117
Тимрієнко І.Ю., Копачевська А.Л. ВИТРАТИ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ, БРАК І УТИЛІЗАЦІЮ ВІДХОДІВ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАННЯ В ЯКОСТІ ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	124
Трішкіна Н.І. ПРОГРАМА МАРКЕТИНГ-ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ЕГІДОЮ ВИРОБНИКА	130
Чуприна О.А., Назарова О.Ю., Чуприна О.О. ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	138
Шевчук Л.П., Гончарук Ю.Ю., Шевчук А.А. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ – НОВІ ВЕКТОРИ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ	146
Внукова Н.М., Шлапак А.В. ПРОВЕДЕННЯ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ БАНКУ	152

Внукова Н.М.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри управління фінансових послуг
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Шлапак А.В.

*студентка
Харківського національного університету будівництва та архітектури
м. Харків, Україна*

ПРОВЕДЕННЯ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ БАНКУ

Анотація: Досліджено фінансовий стан ПАТ «Альфа – Банк» протягом зазначеного періоду та визначено основні теоретичні аспекти необхідності проведення стрес-тестування на основі аналізу показників ліквідності аналізованого банку. Проведено стрес-тестування та виявлено основні зміни в структурі балансу ПАТ «Альфа – Банк» при зменшенні його активів відповідно на 10, 20 і 30%. Розглянуто процедуру проведення стрес-тестування та зроблено висновки, які наочно наведені на графіках, щодо його ефективності для конкретного банку та банківської системи взагалі. Надано рекомендації щодо підтримки стабільного фінансового стану аналізованого банку та попередження його банкрутства або ліквідації.

Аннотация: Исследовано финансовое состояние ПАО «Альфа – Банк» в течении установленного периода и определены основные теоретические аспекты необходимости проведения стресс – тестирования на основе анализа показателей ликвидности анализируемого банка. Проведено стресс -тестирование и выявлены основные изменения в структуре баланса ПАО «Альфа – Банк» при уменьшении его активов соответственно на 10, 20 и 30%. Рассмотрена процедура проведения стресс-тестирования и сделаны выводы, которые наглядно представлены на графиках, что касается его эффективности для конкретного банка и всей банковской системы. Даны рекомендации по поддержке стабильного финансового состояния анализируемого банка и предупреждения его банкротства или ликвидации.

Summary: The paper investigates the financial condition of PJSC «Alfa – Bank» within the prescribed period and the main theoretical aspects of the need to conduct stress testing based on the analysis of liquidity indicators of the analyzed Bank. Conducted stress testing and identified the main changes in the balance sheet structure of PJSC «Alfa – Bank» and decreased its assets accordingly for 10, 20 and 30%. The procedure of conducting stress testing were investigated and the conclusions were made that clearly represented on the charts, as for its effectiveness for a particular Bank and the entire banking system. It was given the recommendations about supporting a stable financial condition of the analyzed Bank and about prevention its bankruptcy or liquidation.

Постановка проблеми. Функціонування банківських установ пов'язано з необхідністю постійного уникнення негативних наслідків ризиків, які обумовлені їх поточною діяльністю та взаємозв'язком із зовнішнім середовищем. Виходячи з цього Національний банк України повинен не тільки визначати ризики, а й виявити можливі альтернативи подолання наслідків настання несприятливих подій. Ефективним інструментом вирішення проблеми виступає проведення стрес-тестування, яке дає можливість надати кількісну оцінку ризиків, і в результаті, акцентувати увагу керівництва банку на найбільш витратних аспектах діяльності банківської установи в розрізі її фінансової безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням економічного змісту та сутності поняття стрес-тестування займалися вітчизняні та зарубіжні вчені: Авраменко С. [1], Андриєвская И. К. [2], Банн Ф. [3], Біленька Г. [4], Дубков С. [5], Івасів І., А. Максимова [6], Прийдун Л. [7], Тавасиєв А. М. [8], Фотіаді Н. В. [9].

Незважаючи на велике різноманіття тверджень з приводу визначення поняття «стрес-тестування», на жаль немає чітко встановленого визначення, яке б могло повною мірою відображати його економічний зміст.

Мета дослідження. Метою написання статті є визначення основних теоретичних положень щодо поняття стрес-тестування, та його проведення в банку, на основі аналізу показників ліквідності, з метою попередження банкрутства та ліквідації банків.

Виклад основного матеріалу. З урахуванням вище наведеного, узагальнивши думки багатьох авторів, можна прийти до висновку, що стрес-тестування – це загальний термін, що поєднує групу методів оцінки впливу на фінансове становище організації несприятливих подій, обумовлених як «виняткові, але можливі» [1]. Фактично це тестування чутливості або сценарне тестування з метою оцінки готовності страховика до можливих кризових ситуацій [2]. Стрес-тестування широко використовується для оцінки ризику ліквідності, валютного та ризику зміни процентної ставки.

За допомогою стрес-тестування визначаються особливо вразливі місця окремих сфер діяльності банків. При цьому очевидна доцільність комплексного підходу до стрес-тестів повинна сприяти формуванню єдиного підходу до управління різними ризиками, адже в кризовій ситуації одночасно реалізуються й взаємно підсилюються різнорідні ризики: коливання валютних курсів і котирувань збігаються із кризою міжбанківського ринку, затримками платежів по корпоративних кредитах і масовому вилученні клієнтських ресурсів, що створює екстремальне навантаження на банківську систему.

Отже, актуальності набуває побудова методичного підходу до проведення стрес-тестування банків в розрізі фінансової безпеки (за кредитним ризиком, ризиком ліквідності, ринковим та операційним ризиком), яка повинна передбачати реалізацію наступної послідовності етапів [10]:

Актуалізація параметрів проведення стрес-тестування.

Ідентифікація базових факторів ризиків, притаманних банківській діяльності, та переваг, які здатен отримати банк за умови уникнення негативних наслідків дії ризиків.

Розробка методичного підходу до надання кількісної характеристики кожного із виділених базових факторів ризиків, враховуючи той факт, що частина з цих показників є якісними, а іншій частині можна поставити у відповідність як якісну, так і кількісну характеристику.

Побудова таблиці відповідності досягнутих переваг банківської установи внаслідок подолання притаманних їй діяльності ризиків базовим факторам, які обумовлюють отримання даних переваг.

Визначення пріоритетності (аналіз чутливості) груп базових факторів ризиків, характерних банківській діяльності, на основі сум отриманих бінарних характеристик.

Розрахунок показника невідповідності характеристик кожного конкретного банку нормативно встановленим вимогам в межах відповідності отриманим ним переваг базовим факторам ризиків.

Прогнозування значення показника невідповідності характеристик кожного конкретного банку нормативно встановленим вимогам в результаті змін, що

характеризуються можливими альтернативами прийняття рішень в розрізі фінансової безпеки банківської установи. Проте на практиці сьогодні існує безліч перешкод для ефективного розвитку системи стрес-тестування в українських банках [10].

По-перше, це відсутність деталізованої методики та алгоритму проведення стрес – тестування в банках. Передбачається, що кожен банк має самостійно розробити власну процедуру проведення стрес-тестування та запровадити свої моделі для аналізу впливу різних факторів на фінансову стійкість з урахуванням індивідуальності банківського портфеля та специфіки своєї діяльності.

По-друге, рівень фінансових витрат по впровадженню системи стрес-тестування (купівля відповідного програмного забезпечення, навчання персоналу тощо) є занадто високим.

По-третє, відсутність досвіду по проведенню стрес-тестування спричиняє суттєві помилки у висновках, прогнозах і припущеннях.

По-четверте, асиметричність інформації спричиняє спотворені висновки і результати стрес-тестів, що надалі може привести впровадження системи просто до обов'язкової форми звітності.

У цілому впровадження системи стрес-тестування в діяльність українських банків сприятиме підвищенню ефективності оцінки і управління фінансовою стійкістю як окремих банків, так і підвищення рівня надійності, а, як наслідок, і стабільності банківської системи України загалом.

Для стрес-тестування кожен банк повинен вибрати показники, значення яких критичні безпосередньо для нього. Для моделювання стрес-тесту, було вибрано показники, що характеризують ліквідність банку, в яких можна визначити два орієнтири: дотримання нормативних коефіцієнтів Національного банку і втрата реальної ліквідності банку (тобто недолік ресурсів банку, який неможливо перекрити додатковим залученням коштів на ринку). Це стає особливо актуальним при захопленні кредитуванням довгострокових проектів за рахунок використання короткострокових ресурсів.

Для адекватності проведення розрахунків стрес-тесту, виберемо кроковий шаг, який дорівнює 10%. Наведемо перелік аналізованих показників ліквідності їх фактичне значення, та значення, яке отримали при стрес-тестуванні у табл. 1.

З табл. 1 можна зробити висновок, що після проведеного стрес-тестування найбільші відмінності проявляються у значенні показника загальної ліквідності. Так при зміні загальної вартості активів, що включають у себе грошові кошти в касі та на рахунках банку, кредити та заборгованість клієнтів, основні засоби та нематеріальні активи, кошти резервів банку в НБУ тощо, на 10, 20, 30%, значення показника загальної ліквідності зменшується аж на 12 пунктів, що є максимальним показником. Так у 2012 році він складав 1,15, а вже після проведення стрес-тестування зменшився і дорівнює 1,03. Іншим коефіцієнтам також притаманні значні зміни фактичних значень до проведення стрес-тестування, наприклад, коефіцієнт миттєвої ліквідності у своїй динаміці зменшується на 5 пунктів, а коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих лише на 2 пункти, але ці зміни є незначними.

Для наочного зображення результатів стрес-тестування коефіцієнтів ліквідності було побудовано графіки стрес-тестування рис. 1-3.

Таблиця 1

**Результати стрес-тестування основних показників ліквідності
ПАТ «Альфа- Банк» протягом 2012-2014 років**

Показники	Фактичне значення коефіцієнту				Зміна коефіцієнту під впливом стрес-тестування								
					-10%			-20%			-30%		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Норм. знач., %	2012 р.	2013 р.	2014р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,47	0,49	0,41	>20	0,42	0,44	0,37	0,38	0,39	0,32	0,33	0,34	0,28
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,15	1,19	1,19	>100	1,03	1,07	1,07	0,92	0,95	0,95	0,80	0,83	0,83
Коефіцієнт відношення високоліквідних активів до робочих	0,25	0,26	0,26	>20	0,23	0,24	0,23	0,20	0,21	0,20	0,18	0,18	0,18

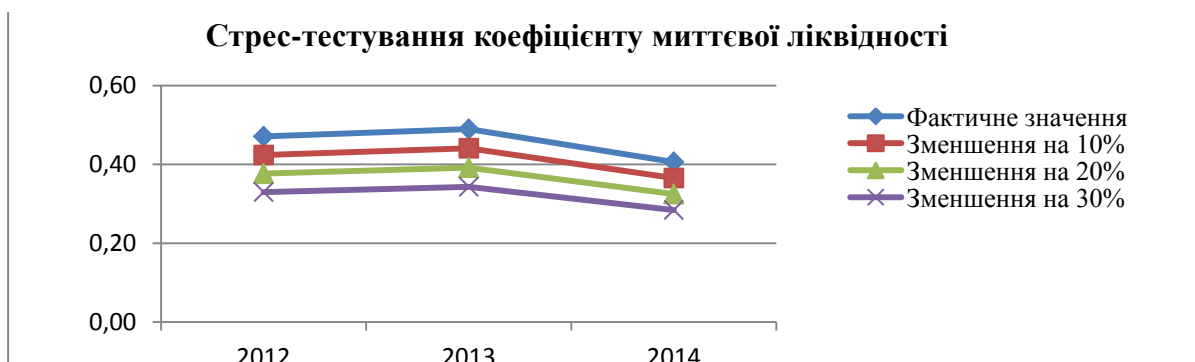

Рис. 1. Стрес-тестування коефіцієнту миттєвої ліквідності

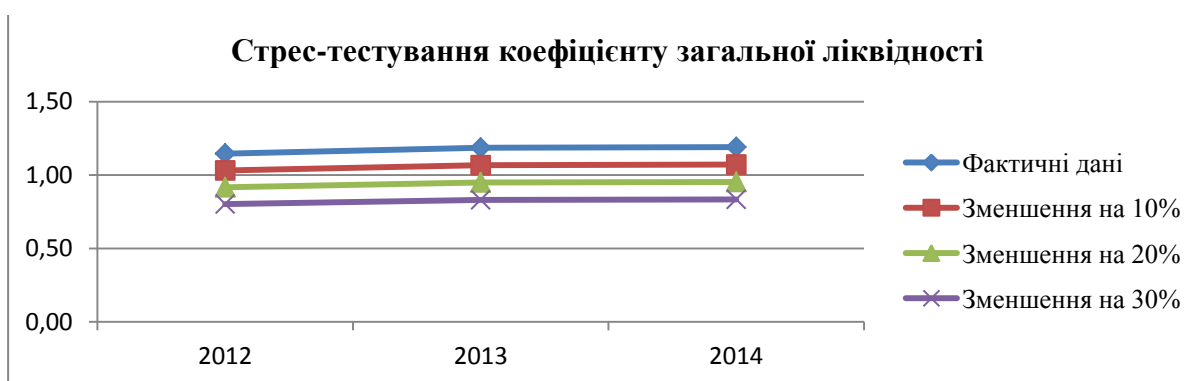

Рис. 2. Стрес-тестування коефіцієнту загальної ліквідності

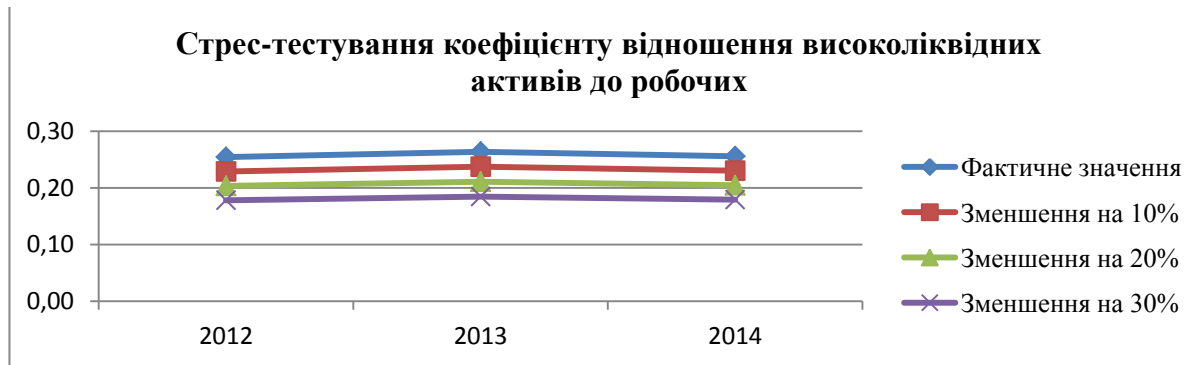

Рис. 3. Стрес-тестування коефіцієнту відношення високоліквідних активів до робочих

Отже, з рисунків ми бачимо, що найбільш суттєво піддається впливу стрес-тестування коефіцієнт загальної ліквідності. Тобто, при зміні фактичного значення, а в нашому випадку суми активів, на 10, 20, 30% спостерігається їх пряма залежність до зменшення показника загальної ліквідності на 12 пунктів, що є максимальним показником. В наш час актуальності набуває побудова методичного підходу до проведення стрес – тестування банків в розрізі фінансової безпеки, яка повинна передбачати реалізацію наступної послідовності етапів [10]:

1) Ідентифікація базових факторів ризиків, притаманних банківській діяльності, та переваг, які здатен отримати банк за умови уникнення негативних наслідків дії ризиків.

2) Розробка методичного підходу до надання кількісної характеристики кожного із виділених базових факторів ризиків, враховуючи той факт, що частина з цих показників є якісними, а іншій частині можна поставити у відповідність як якісну, так і кількісну характеристику.

3) Побудова таблиці відповідності досягнутих переваг банківської установи внаслідок подолання притаманних їй діяльності ризиків базовим факторам, які обумовлюють отримання даних переваг.

4) Визначення пріоритетності (аналіз чутливості) груп базових факторів ризиків, характерних банківській діяльності, на основі сум отриманих бінарних характеристик.

5) Розрахунок показника невідповідності характеристик кожного конкретного банку нормативно встановленим вимогам в межах відповідності отриманих ним переваг базовим факторам ризиків.

6) Прогнозування значення показника невідповідності характеристик кожного конкретного банку нормативно встановленим вимогам в результаті змін, що характеризуються можливими альтернативами прийняття рішень в розрізі фінансової безпеки банківської установи.

Проте на практиці сьогодні існує безліч перешкод для ефективного розвитку системи стрес-тестування в українських банках.

По-перше, це відсутність деталізованої методики та алгоритму проведення стрес-тестування в банках. Передбачається, що кожен банк має самостійно розробити власну процедуру проведення стрес-тестування та запровадити свої моделі для аналізу впливу різних факторів на фінансову стійкість з урахуванням індивідуальності банківського портфеля та специфіки своєї діяльності.

По-друге, рівень фінансових витрат по впровадженню системи стрес-тестування (купівля відповідного програмного забезпечення, навчання персоналу тощо) є занадто високим.

По-третє, відсутність досвіду по проведенню стрес-тестування спричиняє суттєві помилки у висновках, прогнозах і припущеннях.

Висновки. У цілому впровадження системи стрес-тестування в діяльність українських банків сприятиме підвищенню ефективності оцінки і управління фінансовою стійкістю як окремих банків, так і підвищення рівня надійності, а, як наслідок, і стабільності банківської системи України загалом.

Для підтримки фінансової стійкості банку необхідно проводити ефективне управління його активами і пасивами. Таким чином, під управлінням активами і пасивами слід розуміти процес формування і подальшого регулювання такої структури активів і пасивів балансу банку, які забезпечують досягнення певних стратегій і цілей фінансового менеджменту.

Стосовно до комерційних банків – це розподіл на готівку, інвестиції, позики та інші активи. Особливу увагу при розміщенні ресурсів ПАТ «Альфа – Банку» слід приділити інвестиціям у цінні папери, кредитам і заборгованості клієнтам та грошовим коштам та їх еквівалентам, що займають у структурі активів найбільшу питому вагу.

Велика частина залучених банком коштів підлягає оплаті на першу вимогу клієнтів або з дуже коротким терміном повідомлення. Тому першою умовою розумного управління банком є забезпечення здатності задовольняти вимоги вкладників. Друга умова – наявність коштів, достатніх для задоволення обґрунтованих потреб у кредиті.

Комерційні банки відносяться до приватних ділових організацій, діяльність яких повинна бути досить прибутковою при дотриманні певного рівня ліквідності. Суспільство не повинно мати приводу ставити під сумнів платоспроможність, ліквідність або стійкість банківської системи, а вкладники повинні мати повну впевненість у надійності будь-якого банку.

Управління активами і пасивами вимагає наявності точної і достатньої інформації як з внутрішніх, так і зовнішніх джерел. При цьому зовнішня інформація необхідна для прогнозування економічного розвитку і формулювання стратегії, а внутрішня – для відстеження виконання політики з управління активами і пасивами, оцінки необхідності змін у політиці та здійснення нових угод. Вся використовувана банком інформація повинна бути значущою, надійною і своєчасною.

Якщо керівництво ПАТ «Альфа – Банку» буде дотримуватися такого підходу управління активами і пасивами, це дозволить йому в майбутньому отримати оптимальну структуру активів, що забезпечить максимальний рівень прибутковості; оптимальну структуру пасивів, що забезпечить мінімізацію витрат по залученню джерел фінансування і більш високий ступінь показника загальної ліквідності, що дасть йому певні переваги на ринку фінансових послуг.

Література:

1. Авраменко С. Раннее предупреждение и стресс-тестирование риска потери ликвидности / С. Авраменко // Банкаўскі веснік. – 2006. № 16.
2. Андриевская И. К. Стресс-тестирование: обзор методологий / И. К. Андриевская // Управление в кредитной организации. – 2007. – № 5. – С. 34-44.
3. Банн Ф. Стресс-тестирование как метод оценки системных рисков / Ф. Банн // Банки: мировой опыт. – 2006. – № 1. – С. 33–35.

4. Беленька Г. Стрес-тестування як метод оцінки стабільності банківської системи: етапи, методологія та світовий досвід / Г. Беленька // Вісник СНАУ. – 2008. – № 2. – С. 187–193.

5. Дубков С. Стресс-тестирование – инструмент оценки банковских рисков / С. Дубков // Банкаускі веснік. – 2008. – № 13(414). – С. 17–23.

6. Івасів І. Макроекономічне стрес-тестування банків: сутність, підходи та основні етапи / І. Івасів, А. Максимова // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – № 18. – С. 75–85.

7. Прийдун Л. Стрес-тестування кредитного ризику банку: загальна характеристика та особливості практичного застосування / Л. Прийдун // Вісник ТНЕУ. – 2011. – № 2. – С. 67–74.

8. Тавасиев А. М. Специальные антикризисные меры в механизмах банковского управления / А. М. Тавасиев // Банковское дело. – 2006. – № 4. – С. 13–20.

9. Фотиади Н. В. Финансовая устойчивость банков и рекомендации Базеля II / Н. В. Фотиади // Банковское дело. – 2008. – № 11. – С. 4851.

10. Что тестирует стресс-тест [Электронный ресурс]. – Режим доступа: podrobnosti.ua/economy/2010/07/.../704469.html

Наукове видання

**ЕКОНОМІКА СЬОГОДЕННЯ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА АСПЕКТИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

*збірник наукових праць
з актуальних проблем
економічних наук*

Друкується в авторській редакції

Адреса для листування: 49107 м. Дніпропетровськ, а/с 5738
телефон +38 (095) 212 70 60
E-mail: events@perspektyva.dp.ua

Підписано до друку 30.09.2015. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 9,3. Тираж 100. Замовлення № 0915-169.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.